II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 4 päivänä huhtikuuta 1995,

CDC-Participations-yhtiön suorittamasta Air Francen liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen merkinnästä (asia 93/C 334/04) 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyn päätöksen muuttamisesta

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(95/367/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja pöytäkirjan 27,

sekä katsoo, että

I

komissio teki 27 päivänä heinäkuuta 1994 päätöksen, että Caisse des dépôts et consignations -nimisen ranskalaisen julkisyhteisön tytäryhtiön CDC-P:n suorittamassa Air Francen liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen merkinnässä oli kyse laittomasta tuesta, joka ei sovellu yhteismarkkinoille eikä ole sopusoinnussa ETA-sopimuksen kanssa. Joukkovelkakirjat olivat osakkeiksi lunastettavia obligaatioita ("obligations remboursables en actions", jäljempänä 'ORA') sekä osakkeenmerkintään oikeuttavia optioarvopapereita progressiivisella korolla ("titres subordonnés à intérêt progressif assortis de bons de souscription d'actions", jäljempänä 'TSIP-BSA') yhteisarvoltaan 1 497 415 290 Ranskan frangia (FF). Päätöksen 2 artiklassa Ranska velvoitetaan määräämään tuki palautettavaksi kahden kuukauden määräajassa päätöksen julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä,* ja päätös julkaistiin 6 päivänä lokakuuta 1994. Mainitussa 2 artiklassa määrätään edelleen, että palautukseen on sisällytettävä korko, jota tukeen on lain mukaan sovellettava sen myöntämispäivästä alkaen, kun siitä on ensin vähennetty Air Francen CDC-P:lle obligaatioista jo mahdollisesti maksamat korot.

Ranska nosti mainitusta päätöksestä kanteen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa 26 päivänä lokakuuta 1994 samalla, kun Air France vastaavasti jätti Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle päätöksen hakemuksen mitättömäksi julistamisesta.

Air Francen ja Ranskan hallituksen edustajat tapasivat komission edustajia Brysselissä 14 päivänä joulukuuta 1994; Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että heillä oli ollut vaikeuksia päätöksen täytäntöönpanossa ja että heidän aikomuksenaan oli esittää komissiolle väliaikainen palautussuunnitelma, jossa kyseiset vaikeudet otettaisiin huomioon.

Ranskan viranomaiset lähettivät komissiolle nootin 21 päivänä joulukuuta 1994 selittäen toimenpiteitä, jotka heillä oli aikomuksena toteuttaa päätöksen noudattamiseksi.

II

Komissiolle 21 päivänä joulukuuta 1994 lähetetyssä nootissa ehdotetaan, että koska komission päätöksestä on nostettu kanne yhteisöjen tuomioistuimessa, takaisin periminen toteutetaan väliaikaisen suunnitelman mukaisesti

siten, että Air France tallettaa korvaussumman jäädytetylle pankkitilille, jossa sitä säilytetään oikeudenkäyntimenettelyn ajan. Jos päätös vahvistetaan, Air France siirtää CDC-P:lle kyseisen määrän sille 1 päivän toukokuuta 1993 ja 27 päivän heinäkuuta 1994 välisenä aikana kasvaneine korkoineen. Jos päätös mitätöidään, Air France päättää jäädytetyn tilin ja saa varat käyttöönsä rajoituksetta.

Nootissa tähdennetään lisäksi, että suunnitelma olisi pantava täytäntöön tammikuussa 1995, ja siinä täsmennetään tilin luonnetta siltä osin, että se olisi erityistili, jolle tilinavaussopimuksen mukaisesti talletetaan Air Francen ja pankin vastattavana olevia joukkovelkakirjoja. Tämän sopimuksen mukaisesti Air France ei näin ollen voi nostaa varoja menettelyn kestäessä ja pankki valvoo, että tilille merkitty määrä on jatkuvasti sinne talletetun määrän suuruinen.

Lisäksi talletettuun määrään lisätään suunnitelman mukaisesti laillinen korko, ja komissiolle tiedotetaan määräajoin kirjatut tilitapahtumat.

Edellä mainitussa kokouksessa 14 päivänä joulukuuta 1994 Ranskan hallitus vetosi ehdotettua suunnitelmaa koskevissa perusteluissaan teknisiin vaikeuksiin, joita Air Francelle aiheutuisi tuen korvaamisesta CDC-P:lle. Noista vaikeuksista, jotka johtuivat Ranskan lainsäädännöstä, voidaan tehdä yhteenveto seuraavasti:

a) CDC-P:n merkitsemän summan korvaaminen merkitsee CDC-P:n ja Air Francen välillä tehdyn merkintäsopimuksen rikkomista. Sopimuksen mukaan ORA:t voidaan lunastaa yksinomaan osakkeiksi eikä niiden korvaaminen käteisenä rahana ole mahdollista. Jotta Air Francen ei tarvitsisi rikkoa merkintäsopimusta, kyseistä sopimusta voitaisiin muuttaa ja mukauttaa korvaamisvelvoitteen noudattamiseksi. Kyseisen kaltaisesta muutoksesta olisi kuitenkin vahinkoa CDC-P:lle eikä viimeksi mainitun myöntyminen siihen ole kovin todennäköistä, vaikka se olisi välttämätöntä.

b) CDC-P:n merkitsemän summan korvaaminen velvoittaisi Air Francen peruuttamaan kyseisten arvopapereiden merkintäjärjestelyn kokonaisuudessaan ja siten korvaamaan sellaisten yksityisten sijoittajien merkitsemät määrät, joiden osallistuminen järjestelyyn on laillista ja osallistumisessa ei ole kyse tuesta. Air France velvoitettaisiin näin ollen rikkomaan yksityisten sijoittajien kanssa tekemäänsä sopimusta tai muuttamaan sitä, jolloin sillä olisi näiden osalta edessään samat ongelmat kuin CDC-P:hen nähden.

c) CDC-P:n merkitsemän määrän korvaamisesta olisi vahinkoa kaikille kolmansille osapuolille, jotka joskus aiemmin ovat merkinneet Air Francen liikkeeseen laskemia ORA-, TSIP-BSA- tai niiden kaltaisia joukkovelkakirjoja, koska niille ei ole tarjottu samanlaista mahdollisuutta lunastaa sitoumuksiaan. Nämä voisivat ryhtyä toimiin Air Francea vastaan tasavertaisen kohtelun periaatteen perusteella ja vaatia korvausta käteisenä rahana. Nämä osakkaat voisivat myös pitää CDC-P:n ja yksityisten sijoittajien maksamien määrien ennenaikaista korvaamista korkoineen yhteiskunnallisen edun vastaisena.

Ranskan hallitus vakuuttaa lisäksi, että merkintäjärjestelyn peruuttaminen kokonaisuudessaan, joka olisi tarpeen CDC-P:n merkitsemän määrän palauttamisen ja sen jälkeen yksityisten sijoittajien merkitsemien määrien korvaamisen mahdollistamiseksi, olisi toimenpiteenä luonteeltaan lopullinen ja peruuttamaton. Jos komission päätös julkistettaisiin mitättömäksi, Air France ei voisi lain mukaan pakottaa osallistujia sijoittamaan samaa määrää uudelleen samoin edellytyksin. Näin ollen Ranskan viranomaiset katsovat, että ehdotettu suunnitelma on tällä välin paras ratkaisu ja takaa sen, että komission päätös vastaa todellisia olosuhteita, koska Air France ei saa käyttöönsä tukea vastaavia määrää.

III

Komissio lähetti 1 päivänä helmikuuta 1995 Ranskan hallitukselle kirjeen, jossa se esitti kyseisen suunnitelman puolueettomuutta koskevia huomioita. Komissio tähdensi, ettei sen kirje rajoita sen kantaa siihen, onko palautussuunnitelma sopusoinnussa 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyn komission päätöksen kanssa. Tältä osin Ranskan viranomaiset ovat 14 päivänä helmikuuta 1995 päivätyssä kirjeessä ja 30 päivänä maaliskuuta 1995 päivätyssä kirjeessä myöntyneet tekemään alkuperäiseen ehdotukseensa tiettyjä muutoksia.

IV

Ranska vakuuttaa, että komission päätöksen täytäntöönpanossa ilmenneet ja edellä a, b ja c kohdassa mainitut vaikeudet liittyvät Ranskan oikeusjärjestelmään. Yhteisöjen tuomioistuin katsoo kuitenkin, ettei jäsenvaltio voi vedota omaa sisäistä oikeusjärjestelmää koskeviin säännöksiin, toimintamenetelmiin tai tilanteisiin perustellakseen niillä yhteisön lainsäädännön mukaisesti sille kuuluvan velvoitteen [1] noudattamatta jättämistä. Nämä oikeusjärjestelmään liittyvät vaikeudet eivät näin ollen sinänsä riitä perusteeksi sille, että tukea ei ole määrätty korvattavaksi. Lisäksi kyseiset vaikeudet eivät koske Ranskaa vaan ainoastaan Air Francea. Ranskan oikeuden säännökset vaikeuttavat korvaamista ainoastaan Air Francen osalta velvoittaessaan tämän joko muuttamaan tai rikkomaan CDC-P:n ja muiden sijoittajien kanssa tekemäänsä sopimusta ja loukkaamaan tasavertaisen kohtelun periaatetta. Nämä säännökset eivät kuitenkaan millään tavoin estä Ranskaa ryhtymästä toimiin Air Franceen nähden varmistaakseen tuen korvaamisen CDC-P:lle.

[1] Ks. asia 215/83, komissio v. Belgian kuningaskunta (Kok. 1985, s. 1045).

Yhteisöjen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että jos jäsenvaltio kohtaa odottamattomia ja ennalta arvaamattomia vaikeuksia saattaessaan voimaan komission päätöstä, jossa tuki määrätään takaisin perittäväksi, tai jos jäsenvaltion tietoon tulee, että kyseisestä päätöksestä on muita kuin komission tarkoittamia seurauksia, sen on annettava kyseiset ongelmat komission arvioitaviksi ja tehtävä asianmukaiset ehdotukset kyseisen päätöksen muuttamiseksi. Tällaisessa tapauksessa komission ja kyseisen jäsenvaltion on noudatettava perustamissopimuksen 5 artiklassa ilmenevää periaatetta, joka velvoittaa yhteisön toimielimet vilpittömään yhteistyöhön ja hyvässä uskossa tapahtuvaan yhteistoimintaan vaikeuksien voittamiseksi perustamissopimuksessa määrättyjä sääntöjä ja erityisesti tukea koskevia sääntöjä ([1]) noudattaen.

Komission päätöksen täytäntöönpanoon liittyvien ongelmien ja siitä aiheutuvien seurausten vuoksi Ranska on antanut komission käsiteltäväksi väliaikaisen palautussuunnitelman. Perustamissopimuksen 5 artiklan mukaan komission on tarkasteltava tätä suunnitelmaa edellä esitettyjen periaatteiden kannalta ja todennettava, olisiko komission 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehtyä päätöstä muutettava.

Ottaen huomioon tuen erityispiirteet eli sen toteuttamismuodon erityisen monimutkaisten rahoitusvälineiden avulla toteutettuna menettelynä, jossa oli mukana sekä julkinen sijoittaja että yksityisiä sijoittajia, vaikuttaa siltä, että päätöksen, jota on vastustettu, täytäntöön panemisesta ennen kuin yhteisöjen tuomioistuin on antanut asiassa lopullisen päätöksen olisi muita kuin komission tarkoittamia, peruuttamattomia seurauksia. Jos tuki palautetaan välittömästi CDC-P:lle ja jos merkintämenettely näin ollen peruutetaan kokonaisuudessaan, paluu aiemmin vallinneeseen tilanteeseen käy mahdottomaksi, jos yhteisöjen tuomioistuin julistaa komission päätöksen mitättömäksi. Ottaen huomioon edellä mainitut seuraukset komissio arvioi, että sen 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä olisi tarkasteltava uudelleen.

Tässä yhteydessä olisi varmistettava, että edellä mainittu päätös vastaa todellisia olosuhteita. Tällainen vastaavuus edellyttää palautussuunnitelman arviointia taloudellisten näkökohtien perusteella ottaen huomioon päätöksen lopullisen tavoitteen, joka on paluu aiemmin vallinneeseen tilanteeseen. Tältä osin tuen palauttamisen tavoitteena on estää tuensaajaa saamasta tuen myöntämisestä johtuvaa taloudellista etua; kyseisen tavoitteen saavuttamisen edellytyksenä on tavanomaisesti tuen korvaaminen sen myöntäneelle toimielimelle. Epäämällä Air Francelta käyttöoikeus tukea vastaavaan määrään ja edellyttämällä, että kyseinen käyttömahdollisuuden puuttuminen mainitaan yhtiön julkaisemissa tilinpäätöksissä, saavutetaan tavoite, johon korvaamisella pyritään: poistetaan kilpailuetu, joka Air Francella oli kilpailijoihinsa nähden. Se, ettei CDC-P saa määrää välittömästi, ei estä komission päätöksen ja todellisen tilanteen vastaavuutta, ja on suotavaa panna merkille, että Air Francen kannalta suunnitelmalla on sama taloudellinen vaikutus kuin välittömällä CDC-P:lle maksettavalla korvauksella.

Komissio antaa näin ollen luvan Ranskan viranomaisten ehdottaman väliaikaisen palautussuunnitelman täytäntöönpanoon ja muuttaa 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehtyä päätöstään vastaavasti sillä edellytyksellä, että kyseiseen suunnitelmaan sisällytetään seuraavat määräykset:

— Ranskan on valvottava, että talletetut varat säilyvät jäädytettyinä tilillä yhteisön tuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäynnin ajan ja että pankki siirtää kyseiset varat suoraan CDC-P:lle, jos yhteisöjen tuomioistuin vahvistaa komission päätöksen tai kyseisestä päätöksestä nostetut kanteet peruutetaan;

— tilille merkityn määrän on jatkuvasti vastattava palautettavan tuen määrää sille kasvaneine korkoineen; jos tilille merkitty määrä on jostain syystä kyseistä määrää pienempi, Air Francen on välittömästi korvattava erotus;

— jotta kyseisten määrien kirjanpidollinen kohtelu Air Francen vuosittain julkaisemissa tilinpäätöksissä olisi asianmukainen, niihin on oikeudenkäynnin ajan sisällytettävä erityinen ilmoitus, jossa täsmennetään jäädytetyn tilin toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt;

— laitonta tukea takaisin perittäessä sovellettavan koron suuruudesta 1 päivänä helmikuuta 1995 annetun komission tiedonannon mukaisesti 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyn komission päätöksen 2 artiklassa mainittu korko on samansuuruinen kuin Ranskan toimivaltaisten viranomaisten valtion saataville vahvistama alin lain mukainen korko tai Ranskan keskuspankin neljännesvuosittain suorittaman kyselyn perusteella yrityksille myönnettyjen pitkän tai keskipitkän aikavälin luottojen oalta vahvistettu alin keskikorko;

— edellä mainittu korko kasvaa tuen myöntämispäivästä alkaen siihen asti, kunnes tuki tosiasiallisesti korvataan CDC-P:lle.

Komissio valvoo tilin käyttöä, ja tilinavaussopimus ja tiliä päätettäessä laadittava lopullinen selvitys tilistä on toimitettava komissiolle. Tilinavaussopimuksessa on nimenomaan määrättävä, että Air France ei saa käyttöoikeutta talletettuihin varoihin yhteisöjen tuomioistuimessa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsittelyn aikana ja että pankki siirtää varat CDC-P:lle edellä mainittujen tuomioistuinten lopullisella päätöksellä tai jos kyseiset asiat poistetaan edellä mainittujen tuomioistuinten rekisteristä,

([1]) Ks. asia 94/87, komissio v. Saksan liittotasavalta (Kok. 1989, s. 175, 8 kohta, s. 191); ks. myös asia 349/93, komissio v. Italia.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan 27 päivänä heinäkuuta 1994 tehty komission päätös (asia 93/C 334/04) seuraavasti:

1. Korvataan 2 artikla seuraavasti:

"*2 artikla*

1. Ranskan on huolehdittava, että kyseinen 1 497 415 290 Ranskan frangin suuruinen tuki ja erääntyneelle velalle tuen myöntämispäivästä sen tosiasialliseen palautuspäivään asti kasvanut korko talletetaan jäädytetylle tilille sitä päivää, jona tämä päätös annetaan Ranskalle tiedoksi, seuraavan kuukauden aikana. Ranskan on määrättävä, että varat on säilytettävä tilillä siihen asti, kunnes asioissa C 282/94 ja T 358/94 annetaan lopullinen tuomio tai nämä asiat poistetaan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rekisteristä.

2. Ranskan on huolehdittava, että tuki ja kyseiselle erääntyneelle velalle kasvanut 1 kohdassa mainittu korko, josta on vähennetty Air Francen CDC-Participations-yhtiölle mahdollisesti jo maksamat korot, palautetaan sitä päivää, jona asioissa C 282/94 ja T 358/94 annetaan tämän päätöksen pysyttävä lopullinen tuomio, seuraavan kuukauden aikana tai, jos kanteet peruutetaan, seuraavan kuukauden aikana sen jälkeen, kun kyseiset asiat on poistettu yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rekisteristä. Palautus on suoritettava kansallisen lain säännösten mukaisesti.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainittuun erääntyneeseen velkaan sovellettava korko on Ranskan toimivaltaisten viranomaisten valtion saataville vahvistama alin lain mukainen korko tai Ranskan keskuspankin neljännesvuosittain suorittaman kyselyn perusteella yrityksille myönnettyjen pitkän tai keskipitkän aikavälin luottojen osalta vahvistettu alin keskikorko.

4. Air Francella ei ole käyttöoikeutta tilille merkitsemiinsä varoihin. Pankki siirtää varat suoraan joko CDC-Participations-yhtiölle, jos komission päätös pysytetään 1 kohdassa mainituissa asioissa annettavalla lopullisella tuomiolla tai kyseiset asiat poistetaan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen asteen tuomioistuimen rekisteristä, tai Air Francelle, jos komission päätös julistetaan mitättömäksi 1 kohdassa mainituissa asioissa annettavalla lopullisella tuomiolla.

5. Tilille merkittyihin varoihin on sisällyttävä se pääoman määrä, johon edellä on viitattu, sekä sille tilin avaamiseen mennessä kasvanut korko. Varoille tilin avaamispäivästä sen päättämispäivään asti kasvanut korko on talletettava tilille kohtuullisen ajan kuluessa sen varmistamiseksi, että tilille on jatkuvasti merkitty 1 kohdan mukaan palautettavat summat.

Nimenomainen ilmoitus, jossa todetaan, ettei Air Francella ole käyttöoikeutta jäädytetylle tilille talletettuihin varoihin ja jossa täsmennetään kyseisen tilin toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, on liitettävä Air Francen 1 kohdassa mainituissa asioissa nostettujen mitätöimiskanteiden käsittelyn aikana julkaisemiin tilinpäätöksiin."

2. Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"*3 artikla*

Ranskan on toimitettava komissiolle tilinavaussopimus kuukauden määräajassa tämän päätöksen julkaisemisesta sekä tiliä päätettäessä laadittava lopullinen selvitys tilistä."

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 4 päivänä huhtikuuta 1995.

Komission puolesta

Neil KINNOCK

Komission jäsen